

sége annak a kérdésnek, hogy a felperes a hagyaték tárgyalásakor a hagyaték átadása ellen kifejezetten tiltakozott-e. (P. I. 1603/1937.) Egészen más felfogásból indul ki közszerzeményi igényre nézve az ugyancsak mai számunkban közölt P. III. 853/1937. sz. ítélet.

A végrendekezési képesség elbírálásánál nem az a per-döntő jelentőségű kérdés, hogy az örökhagyónak végrendekezési elmebeli állapota orvosi szempontból kifogásolható volt-e, hanem az, hogy az örökhagyó végrendekezésekor az ahhoz szükséges értelemmel, megfontolási és szabad akaratelhatározási képességgel bírt-e. (P. I. 2196/1937.)

A bírói gyakorlatban kialakult jogszabály, hogy bár, az utóörökösrendelés rendszerint hatályát veszti akkor, ha az utóörökös az előörökös előtt elhal, mégis olyan esetben, amikor az utóörökös az örökhagyóval vérségi kapcsolatban állott, az ő lemenői hallgatólagosan helyettesített utóörökösöknek tekintendők, hacsak az örökhagyó ellenkező akarata a végrendeletből ki nem tűnik. Nem szól ellene ennek a jogszabálynak az Öe. 79. §-ának az a rendelkezése, hogy az utóörökösödési jog telekkönyvi feljegyzése törlendő, ha a végrendeletben névszerint megnevezett utóörökösök elhalálózása közokirattal igazolva van, mert ez a törvényhely nem tartalmaz anyagi jogi rendelkezést (P. I. 990/1937.). Ez az eset egyúttal érdekes adalék az Öe. 80. §-ának alkalmazásához, amely szakasz azt mondja ki, hogy az előző két szakasz alakjogi rendelkezései nem érintik az utóörökösödési jogra vonatkozó anyagi jogszabályokat. De lege ferenda helyesebb lenne, ha alaki és anyagi jog nem térnének el egymástól, hanem párhuzamosan haladnának.

Dr. Vági József.

Az értelmezés kérdéséhez.

A kir. Kúria Pk. V. 4234/1936. szám végzése idézi a felek szerződéses kijelentését. „A tk. számú végzéssel 5000.— pengő erejéig előjegyzett zálogjogból ezen-nel átengedményezünk 4100.— pengőt.“ Ezen szerződéses nyilatkozatot értelmezi a Kúria akként, hogy „a nyilatkozatból kellő határozottsággal nem tűnik ki az, hogy a takarékpénztár úgy a javára előjegyzett jelzálogjog, mint az annak alapjául szolgáló követelést is 4100.— pengő erejéig átengedményezte volna“. Ehhez a Kúria, mint jogi konzekvenciát fűzi, hogy ennek hiányában pedig, minthogy a pusztá jelzálogjognak a követelés fenntartásával való átruházása a követelés átszállását maga után nem vonja, az okirat nem alkalmas annak igazolására, hogy maga a követelés is részben átengedményeztetett. A helyes értelmezési elvek szempontjából a kir. Kúria idézett kijelentése aggályosnak látszik. Az kétségtelen, hogy a szerződéses nyilatkozatnak a Kúria által idézett szövege jogászilag pongyola

stilizálású, de legalább is a Kúria végzéséből nem tűnik ki, hogy a jelzálogjog átruházása a követelés fenntartásával történt volna, noha a Kúria állásfoglalásában erre is utal, és a pongyola szövegezés ellenére is megállapítható a feleknek az a szerződéses megegyezése, hogy nemcsak a jelzálogjogot, hanem a követelést is átruházni szándékoztak. A jelzálogjognak a követelés nélkül való átruházása gyakorlatilag értéktelen; ha nincs követelés, a jelzálogjognak nincs jelentősége. Eltekintve attól, hogy a jelzálogjog járulékoságának általános tana is ellene szól a követelés és a jelzálogjog kettébe szakításának. Ha a felek csak a jelzálogjog átruházását említették is, nyilván nemcsak a jelzálogjogot, hanem azt a követelést is átruházni kívánták, amit a jelzálogjog biztosít. Az az álláspont, hogy a felek megegyezése csak arra irányult volna, ami a szerződés szövegéből szó szerint kitűnik, egyértelmű azzal, hogy a feleknek oly megegyezés imputáltatik, amely megegyezéshez gazdasági érdek nem fűződik és céltalan, annak jogi érvénytelenségétől eltekintve is. A felekről felteendő, hogy érvényes és gazdasági érdekekkel bíró megállapodást kívántak kötni és így a szerződés szöveg kétségtelen pongyolasága ellenére is a nyilatkozat nem hagyhat fenn kétséget az iránt, hogy nemcsak a jelzálogjogot, de magát a követelést is át kívánták a felek ruházni és hogy a szerződés betű szerint nem értelmezhető. A Kúria újabb gyakorlatában kifejezetten és sokszor erőteljesen hangsúlyozott szerepet juttat az életviszonyoknak és ezzel a bölcs irányzattal szemben a betű szerinti értelmezés nem örvendetes kivételként hat. B. S.

Elidegenítési és terhelési tilalom a tulajdonostárs javára.

Ketten vásároltak meg egy mezőgazdasági ingatlant és a két tulajdonos mindegyikét a tulajdonjognak egy eszmei hányadrésze illette meg (condominium pro partibus indivisis).

A tulajdonképen fele-fele részben tulajdonosok megállapodtak abban, hogy az egyik tulajdonos megengedi a saját eszmei hányadrész illetőségére az elidegenítési és terhelési tilalomnak telekkönyvi feljegyzését a másik tulajdonos javára; ez az engedély az ingatlant elidegenítő jogügyletet létrehozó szerződésbe került. A megfelelő hatósági jóváhagyás után a telekkönyvi hatóságnak döntenie kellett a felett, hogy a tulajdonjognak bekebelezésével egyidejűleg feljegyezhető-e a kérelem szerint az elidegenítési és terhelési tilalom.

A kérdés hosszú vitára adott alkalmat és nem érdektelen megismerni, miképen indokolta meg döntését a telekkönyvi hatóság.

A telekkönyvi hatóság a legalitás elvénél fogva és a telek-